

ZIIKOPIŠ

Kultura učenja in
učenje o kulturi

ziK
ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE
IN KULTURO ČRNOMELJ

kolofon

ZIIKOPIS, HIŠNI ČASOPIS

IZDAJATELJ: ZIK ČRNOMELJ,
ULICA OTONA ŽUPANČIČA 1, 8340 ČRNOMELJ

UREDNIKA: NADA BABIČ IVANIŠ
LEKTORICA: NASTASJA SCHWEIGER
OBLIKOVANJE: TOMAŽ ČURK

TISKARNA: ZIK ČRNOMELJ
NAKLADA: 10 IZVODOV

PONUDIMO
ODRASLIM
KAKOVOSTNO
IZOBRAŽEVANJE

Kazalo

<i>Nada Babič Ivaniš:</i> Uvodnik	2
<i>mag. Nada Žagar:</i> Izzivi sodobne izobraževalne in kulturne organizacije	3
<i>mag. Marjetka Balkovec Debevec:</i> Kulturno prosvetni utrip Črnomlja v času gradnje prosvetnega doma	5
<i>Marija Miketič:</i> 90 let Sokolskega kina v Črnomlju	7
<i>Sanda Kostelac:</i> Zaposleni skupaj ustvarjamo kakovost organizacije	9
<i>Mojca Frankovič:</i> Ali poznam svojo kulturo?	11
<i>Darinka Orlič Bezenšek:</i> Iz učiteljice v učenko	12
<i>Simona Štirn:</i> Izobraževanje in kulturno udejstvovanje kot element socialne aktivacije	14
<i>Vesna Vipavec:</i> Spoznavanje domače kulturne dediščine v okviru UTŽO	21
<i>Jasmina Kolbezen:</i> Coaching za Zikovce	23
<i>Jasmina Kolbezen:</i> Vrednotenje ključne kompetence: kulturna zavest in izražanje	20
<i>mag. Irena Bohte:</i> Spoznajmo spretnosti - zaglejmo nove priložnosti	21
<i>Nina Nikić:</i> Samostojno ocenjevanje spretnosti zaposlenih kot prispevek učeči se organizaciji	23
<i>Maja Mihelič:</i> Digitalizacija in kompetence prihodnosti	24
<i>Minka Kočever:</i> Učenje v naravi z naravo	25
<i>Ali poznate ZIK-ove študijske krožke?</i>	27
<i>Zlata Kastelic:</i> Da bi črnomaljski mlini ponovno samo belo moko mleli	30
<i>Medkulturni dialog gre skozi želodec</i>	31
<i>Danijela Arsić:</i> Leskovački uštipci	31
<i>Jasmina Mustedanagić Delić:</i> Baklava iz Velike Kladuše	32
<i>Jasmina Hušidić Delić:</i> Skrivnost dobre kave	33
<i>Maja Weiss:</i> Filmski tabor Kolpa navdušuje mlade za filmsko ustvarjanje	34
<i>Tadej Fink:</i> Pri filmu je 13 lahko tudi srečno število	36
<i>Nastasja Schweiger:</i> Domovina je in vedno bo kultura	37

Uvodnik

PIŠE:

Nada
Babič Ivaniš,
vodja jezikovnega izobraževanja

Na Zavodu za izobraževanje in kulturo Črnomelj izobraževanje in kultura ves čas hodita z roko v roki. V tokratnem Ziikopisu z vami delimo zapise, osebne izkušnje in misli o neločljivosti in prepletenosti vseživljenjskega pridobivanja znanj ter usposabljanja za kulturo oziroma kulturnost.

Avtorji in avtorice smo premišljevali o tem, kako se različna znanja in spretnosti med sabo povezujejo, kako se povezujejo z življenjem posameznika in življenjem v skupnosti. Lahko rečemo, da sleherno izobraževanje odraslih lahko ugledamo v luči povečanja usposobljenosti za kulturo in obratno, vsako kulturno udejstvovanje ovrednotimo kot prispevek k osebni rasti posameznika. To velja za vse ciljne skupine: osnovno šolo za odrasle, člane univerze za tretje življenjsko obdobje, udeležence programov socialne aktivacije. Učimo se tudi kulture sobivanja z naravo. Na področju dela s priseljenci govorimo o medkulturnem dialogu in transkulturi, prenosu vedenja, znanj in spretnosti iz domače kulture v novo okolje ter spoznavanje kulturnih posebnosti države gostiteljice. Tudi na ravni organizacije vse bolj pogosto govorimo o organizacijski kulturi, kulturi učenja v učeči se organizaciji. ZIK je vzgled organizacije, ki sama skrbi za nenehno usposabljanje zaposlenih in zunanjih sodelavcev ter izobraževalno in kulturno ponudbo za vse deležnike v lokalnem okolju. Tudi obratno, projekti za razvoj ustvarjalnosti mladih so zastavljeni kot učno-izobraževalni projekti. O brezčasnosti in zgodovinski povezanosti izobraževanja in kulture pričajo dejstva, povezana že s samo stavbo Kulturnega doma Črnomelj.

Na ZIK-u se učimo na dobrih primerih iz preteklosti in spodbujamo razvojno naravnost za prihodnost. Soustvarjamo družbeni utrip svojega okolja in kakovostno vplivamo na življenjski slog ljudi, ki jim je mar kultura učenja in učenje kulture.

Kaj želi kultura? Napraviti neskončnost razumljivo. (Umberto Eco)
Učitelj odpre vrata, a vstopiti moramo sami. (kitajski pregovor)

Izzivi sodobne izobraževalne in kulturne organizacije

PIŠE:
mag.
Nada
Žagar,
direktorica

Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj (ZIK) je sodobna, napredna in povezovalna organizacija. Iz imena izhaja, da sta glavni dejavnosti izobraževanje odraslih in kultura, ki sta še pred desetletji navdihnili slogan »z roko v roki«. Že sam sedež ZIK-a, Kulturni dom Črnomelj, je odločilno prispeval k povezanosti in prepletenosti med obema področjema, saj je veličastna stavba, sicer kulturni spomenik državnega pomena, kar vabila k vedno novim in novim vsebinam.

Selitev dejavnosti Ljudske univerze na drugo sosednjo lokacijo ni spremenila težnje po prepletanju izobraževanja odraslih in kulture, ravno obratno, nakazala je na še večjo potrebo po sodelovalnosti in ustvarjalnosti pri iskanju novih odgovorov na vprašanja sodobnega časa.

O pomenu povezovanja z namenom boljših učinkov dela smo se bolj intenzivno učili v začetku novega tisočletja, ko so javni razpisi za pridobivanje evropskih sredstev pogojevali prijavo ravno s povezovanjem med partnerji. Marsikomu je to predstavljalo presenečenje, če ne oviro, pri spremembi miselnosti o samozadostnosti.

Vendar tega toka ni bilo moč več ustaviti, saj je podpiral vseživljenjsko učenje kot del kulture bivanja. ZIK-u se ni bilo treba prilagajati na nove razmere, saj je bil vedno pred časom, znanilec in ustvarjalec sprememb, čemur danes nekateri rečejo "influencer". Mi pa to povejmo po domače — ZIK je ugledna organizacija, ki soustvarja družbeni utrip svojega okolja in kakovostno vpliva na življenjski slog ljudi, ki jim je mar kultura učenja in učenje kulture.

Kulturno prosvetni utrip Črnomlja v času gradnje prosvetnega doma

PIŠE:

mag.

Marjetka

Balkovec Debevec,

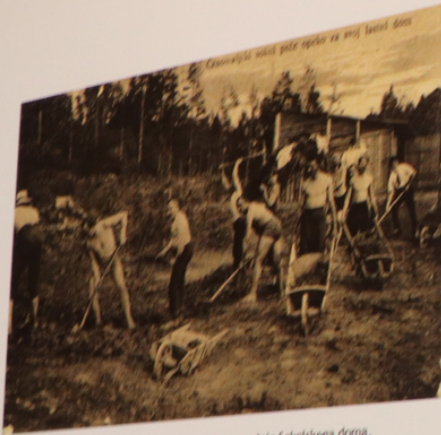
etnologinja, kustosinja v Slovenskem šolskem muzeju

“Pred hišo, na klopi, prav radi sede, mladina in stari, povsem fajn ljudje ...” tako je v eni od svojih pesmic zapisala Črnomaljka Olga Haring. S pomočjo pesmice lahko vstopimo v eno od značilnih podob vsakdanjega življenja v Črnomlju v prvih desetletjih 20. stoletja, ko so se ljudje družili na klopih pred hišami, razpravljali o vsem mogočem in večkrat skupaj zapeli. Črnomelj je v tem obdobju štel okoli 1300 prebivalcev, ki so poleg skrbi za osnovno preživetje, namenjali svoj čas tudi za kulturno, društveno in družabno življenje.

Društvom, ki so delovala že v 19. stoletju, kot na primer Narodna čitalnica, Učiteljsko društvo, Mestna godba, Gasilsko društvo, so se v začetku 20. stoletja pridružila mnoga druga. Posebej aktivno sta delovali društvi Orel in Sokol, ki sta izhajali iz dveh različnih nazorsko-političnih opredelitev, prvi s katoliško, drugi z liberalno usmeritvijo. Čeprav je med člani ene in druge skupine pogosto prihajalo do nasprotovanj, pa je ravno želja po čim večji aktivnosti razmahnila živahno in bogato kulturno in družabno življenje v mestu. Obe društvi sta prirejali zanimive, kakovostne in po zunanji organizaciji sorodne prireditve, ki so si jih pogosto množično ogledali gledalci z “obeh polov”.

Zanimivi so bili predvsem telovadni nastopi sokolov in orlov, gledališke predstave obeh društev, miklavževanja, novoletne zabave, predavanja, izleti. Sokolsko društvo si je zadalo cilj postaviti svoj dom. Prvi podatki o tem so iz leta 1919, ko je bila najprej predvidena gradnja doma „na Kaplanici”. Prostor so nekoliko premaknil in po načrtih stavbenika Viljema Trea dom začeli zidati leta 1921, dokončan je bil 1925/26.

Sokolski dom

Črnomljski sokoli pri pripravi opake za gradnjo Sokolskega doma, okoli leta 1920, zbirka Cledrič

O začetkih gradnje leta 1919: »Občinski odbor je sklenil, da dajo na kaplanjico prostor za sokolski dom. Ker so kaplanjico lani obljubili (cerkvenemu) redu, jih je župnik na to opomnil.« (Kronika ŽČ) Prostor so nekoliko premaknil in dom začeli zidati leta 1921 (arhitekt Viljem Tre) dokončan pa je bil 1925/26.

»Dne 6. avgusta 1925 Sokoli delajo v Črnomlju z vso paro, da bi sezidali dom. Njihovo prizadevanje je treba občudovati, toda obsoditi smo morali jasno, da delajo ob nedeljah ...« (Kronika ŽČ)

V njem so prirejali mnoge prireditve, 5. oktobra 1930 so v domu predvajali prvo filmsko predstavo. Predvajanje najprej nemih in nato zvočnih filmov je bila nova dejavnost, ki pa je zelo pomembno vplivala na kulturni in družabni utrip Črnomlja in okolice.

Vloga izobraževanja

Učenci 5. razreda Črnomljske šole v šolskem letu 1929/30. (V. Kvas)

Krožek ročnih del, okr. 1920. (M. Rožič)

Šiviljski tečaj pri Angeli Ahačič 1910. (Jerman - Kure)

90 let Sokolskega kina v Črnomlju

PIŠE:
Marija
Miketič,
vodja kina

V ponedeljek, 5. oktobra 2020, je naš Kino Črnomelj praznoval 90. rojstni dan. Začel je delovati ravno 5. 10. 1930 kot Sokolski kino Črnomelj. Želeli smo si pompoznega in številčno obiskanega praznovanja, ki pa smo ga zaradi ponovnega izbruha koronavirusa morali praznovati z omejenim številom obiskovalcev. Praznovali smo kar tri dni. Na prireditvi, 5. oktobra, smo jubilej sokolskega kina obeležili s sokolsko himno in telovadnim nastopom metliških sokolov ter s predavanjem mag. Marjetke Balkovec Debevec o utripu Črnomlja v času sokolov. Večer smo zaključili z ogledom kratkega filma mlade belokranjske režiserke Eme Muc z naslovom Zdravo!, ki govori o sokolih v Metliki. V sredo, 7. oktobra, smo pripravili pogovorni večer z naslovom *Črnomaljski kinoljubci*, na katerem smo se pogovarjali o preteklosti Kina Črnomelj in prihodnosti kina na sploh. Naši gosti so bili Klemen Žun – raziskovalec slovenske kinematografije, Nina Peče Grilc – bivša direktorica Kinodvora in slovenska predstavnica Art kinematografov Slovenije v združenju Europa Cinemas (Kino Črnomelj je član obeh združenj), Darka Čop – redna gledalka črnomaljskega kina in Marija Miketič – dolgoletna vodja filmskega programa v Kinu Črnomelj. Pogovor je bilo možno spremljati tudi preko socialnih omrežij, saj so se zdravstvene razmere v dveh dneh bistveno poslabšale. Tako smo dogodek *Napolnimo črnomaljski kino* z ogledom slovenskega filma *Vsi proti vsem* izpeljali, nismo pa uspeli napolniti črnomaljskega kina tako, kot so ga napolnili sokoli pred devetdesetimi leti.

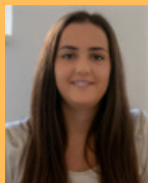
Ob tej priložnosti smo v avli Kulturnega doma pripravili priložnostno razstavo iz objavljenih časopisnimi člankov od začetka gradnje sokolskega doma do danes. Raziskovala sta Klemen Žun in Nastasja Schweiger.

Že v tednu praznovanja sta Vlada in NIJZ uvajala strožje ukrepe zaradi hitrega širjenja koronavirusa in sledilo je ponovno zaprtje kinematografov po celi Sloveniji in drugod po svetu. Kako naprej? Po spomladanskem trimesečnem zaprtju kina so se gledalci počasi začeli vračati na filmske projekcije, nekajkrat pa se je zgodilo, da so predstave tudi odpadle. Poletje in uvedba filmskih predstav na prostem sta pokazala, da si ljudje želijo druženja ob ogledu filma, vendar v varnem zunanjem okolju. Strah pred virusom je pri ljudeh močno prisoten.

Ukrepi pristojnih institucij nas usmerjajo v fizično osamitev in spremljanje dogajanja na vseh področjih prek socialnih omrežij. Pred korono si nismo predstavljali, da si bo mladina in starejša generacija želela pristnega druženja in komunikacije v živo, ki ga nobena še tako razvita tehnologija za komunikacijo na daljavo ne more nadomestiti. Ljudje smo družbena bitja, želimo si pristnih stikov in obisk kino predstave s prijateljem v živo je posebno doživetje. Sodobna tehnologija nam res omogoča različne ogleda iz vsemogočega doma, ampak zavedajmo se, da bomo potrebovali osebne stike. Pandemija je zoprna, skupaj jo bomo premagali in se zopet varno vrnili v naš kino. Skozi svojo bogato zgodovino je kljuboval številnim težavam, premagal bo tudi to zdravstveno situacijo.

Zaposleni skupaj ustvarjamo kakovost organizacije

PIŠE:

Sanda
Kostelac,
vodja programov socialne aktivacije

Kakovost organizacije je ena od pomembnih vrednot Zavoda za izobraževanje in kulturo Črnomelj, zato si tudi zaposleni prizadevamo za konstanten razvoj in večjo kakovost našega zavoda. V ta namen smo v okviru razvoja kakovosti organizacije pripravili delavnico po metodi svetovne kavarne. Z metodo svetovne kavarne smo ustvarili prostor za sodelovalno učenje, kjer smo razpravljali o treh področjih, in sicer o povezovanju kulture in izobraževanja v organizaciji, uvajanju e-izobraževanja in razvoju kulturnih projektov v prihodnje. Osredotočili smo se predvsem na vprašanja, kako boljše povezati kulturo in izobraževanje, kakšne možnosti imamo in kaj je tisto, kar moramo še izboljšati. Razpravljali smo tudi o vprašanjih in izzivih, ki jih je prinesel korona čas in na kakšen način se moramo prilagoditi v izobraževanju in kulturi, da bi naše delo kljub vsemu potekalo normalno ter da naši udeleženci ne bi bili prikrajšani. Z delavnico po metodi svetovne kavarne smo spodbujali komunikacijo in prispevek vsakega posameznika ter povezovali različne poglede in ideje. Razbirali smo vzorce, uvide in globlja vprašanja ter skupno znanje delili med seboj.

Ali poznam svojo kulturo?

PIŠE:
Mojca
Frankovič,
vodja OŠ za odrasle

Pomemben del izobraževalne dejavnosti ZIK Črnomelj predstavlja javno veljavni program osnovna šola za odrasle, saj omogoča dokončanje osnovne izobrazbe vsem, ki jim v rednem izobraževanju to ni uspelo. S tem pomembno vplivamo na dvig izobrazbene ravni v lokalnem okolju. Program osnovna šola za odrasle izvajamo neprekinjeno od leta 1991.

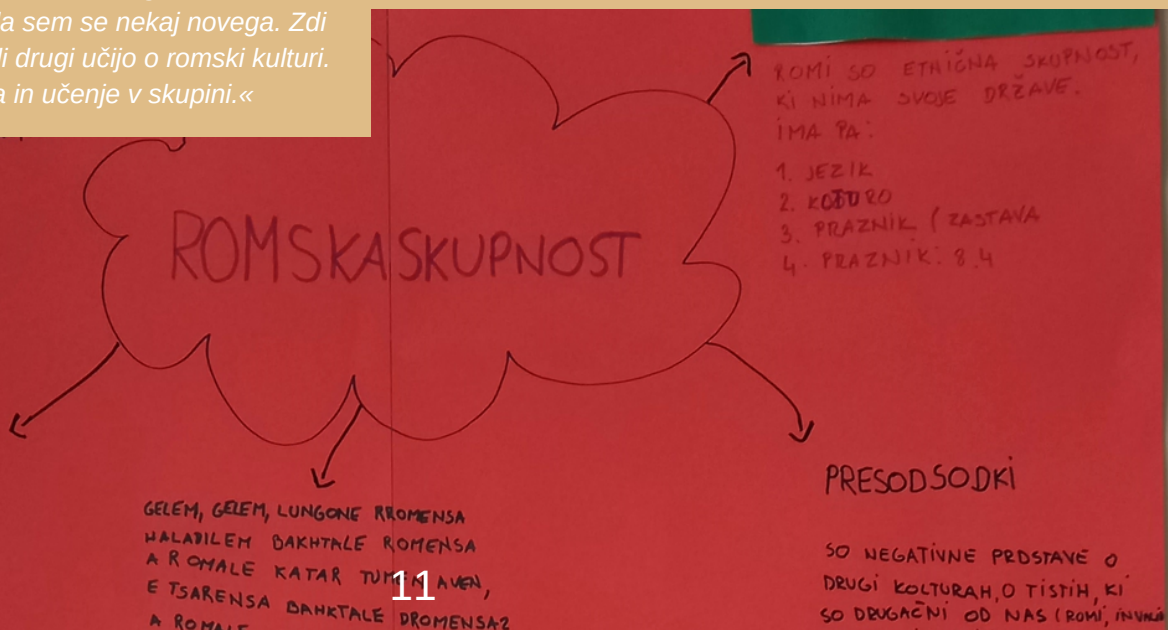
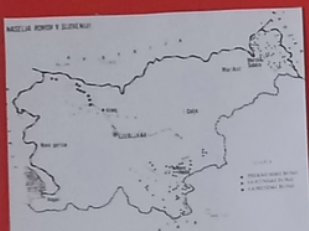
Udeleženci programa osnovne šole za odrasle so večinoma Romi. Ravno zato vsako leto izvedemo izbirni predmet Romska kultura. V okviru tega predmeta si udeleženci pridobivajo znanja o romski zgodovini, kulturi ter romski kulturni ustvarjalnosti v preteklosti in danes. Udeleženci skozi dialog, praktično delo, prebiranje literature ter z ogledom oddaj in filmov hkrati razvijajo sposobnosti in občutljivosti za razumevanje načinov življenja različnih skupnosti, ki sobivajo v istem prostoru.

Mateja Čoralič, udeleženka kombiniranega 8.-9. razreda:
»Predmet mi je bil všeč. Naučila sem se nekaj novega. Zdi pa se mi pomembno, da se tudi drugi učijo o romski kulturi. Všeč mi je bila izdelava plakata in učenje v skupini.«

Simona Hudorovac, udeleženka kombiniranega 6.-7. razreda:
»Učenje o kulturi Romov je smiselno in uporabno tudi za nas Rome. Všeč so mi predmeti, pri katerih smo udeleženci aktivni.«

IZ SVOJE PRADOMOVINE
INDIJA

Iz učiteljice v učenko

PIŠE:

Darinka

Orlič Bezenšek,

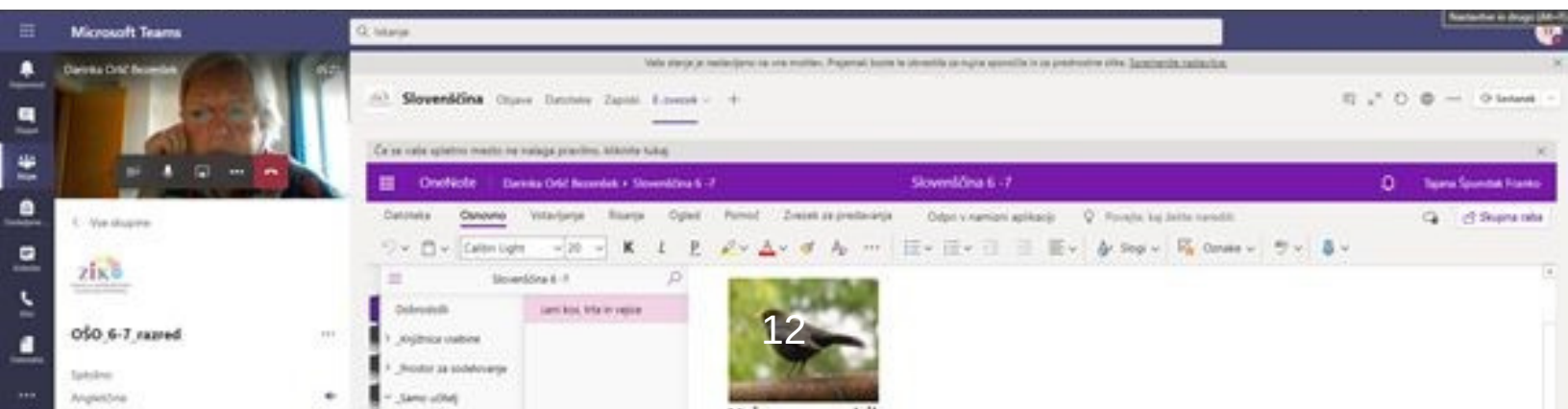
učiteljica slovenščine v programu OŠ za odrasle

Letošnjega začetka izobraževanja v osnovni šoli za odrasle na ZIK-u v Črnomlju sem se veselila, kajti prejšnje šolsko leto smo bili zelo uspešni in dobro smo se razumeli. Že res, da je nekje daleč zadaj za hip kljunila misel: "Kaj pa pouk na daljavo? Kako boš ti to zmogla?" Nisem se hotela zadrževati pri tej misli, zato sem zamahnila z roko in jo v hipu prepodila.

A prišel je! Pouk na daljavo! Kaj pa zdaj? Nič. Treba bo sesti v šolsko klop in zavihati rokave.

Začeli smo takoj v ponedeljek dopoldne. Mi trije: mlad anglist, sivolasa slovenistka in mentorica, ki je naju jezikoslovca uvajala v skrivnostni svet računalništva. To je bilo zame kot odkrivanje veselja, kajti moj svet so knjige, tu sem doma. Bolj je razlagala, bolj debelo sem jo gledala.

Prvi dan sem imela v glavi milijon informacij in niti najmanjše predstave o poteku tega pouka na daljavo. Naslednji dan se mi je po zaslugi nepopustljive, vztrajne in odlične mentorice že začelo tam daleč zadaj nekaj svitati. V sredo je bila spet zmeda v moji glavi, četrtek dan oddiha. Ampak v petek je bil vrhunec. Zdelo se mi je, da že toliko obvladam stvari, da sem jaz začela učiti, kako mora biti. Na tem mestu se zahvaljujem mentorici za njeno potrpežljivost, razumevanje in dobrohotnost, kajti moj obraz je večkrat izražal tudi nejevoljo.

Sončna sobota me je zvabila v zlato naravo po kostanj in gobe. "Takega krasnega jesenskega dne si že ne bom uničila s skrbmi," sem se odločila. Ostala mi je torej nedelja, da sem sedla k zapiskom in računalniku, brala, zbirala znanje, za katerega se mi je zdelo, da ga nikjer ni, a se je naenkrat znašlo v glavi in to toliko, da sem brez večjih težav in brez "daljinske" pomoči mentorice sestavila prvo učno uro pouka na daljavo. Priznam, da so bile ure in ure celotedenskega učenja vključene v to znanje.

V ponedeljek, 26. oktobra, sem bila zadovoljna s seboj zaradi uspešno izvedenih učnih ur z udeleženci izobraževanja. Veseli smo bili, da se vidimo in da smo uspešno dosegli načrtovane izobraževalne cilje.

Priznam, da me je skoraj vase posrkal ta virtualni svet. Pozabila sem na vse okoli sebe in se hotela naučiti še to in to, kajti čudovite možnosti ponujajo računalniški programi. Toda ko odkrivam, kaj vse zmorejo, kako postajamo odvisni od tega vzporednega sveta, me zaskrbi. Bojim se, da bodo v bližnji prihodnosti računalniki nam ljudem ugrabili svobodo in življenja. Nevaren je ta navidezni svet, če ga zamenjaš z resničnim. Toda v času pandemije še kako dobrodošel in koristen. Brez teh povezav bi se še bolj odtujili in se zaprli v svoj žalostni svet osamljenosti.

Pa naj povzamem z verzi:

*Učenje na daljavo je dobro,
a ni čisto pravo,
ker ni stika ne pogleda iz oči v oči
niti srčnega dotika.
Želim le,
da pandemija čim prej mine,
da spet sedemo v šolske klopi in
s "tablo, kredo in z besedo"
odkrivamo v svetu znanja človeku prijazne nove poti.*

P. S. Že za računalnik hitim, da ure druge naredim.

Izobraževanje in kulturno udejstvovanje kot element socialne aktivacije

PIŠE:

Simona
Štirn,

strokovna delavka v programu socialna aktivacija

Program socialne aktivacije nudi preplet krepitve socialne vključenosti, kulturnega udejstvovanja, izobraževanja, pridobivanja delovnih izkušenj, povečevanja zaposlitvenih možnosti, krepitve različnih temeljnih kompetenc in skrbi za lastno zdravje.

V letošnjem letu smo ob kulturnem prazniku z udeleženci izvedli dogodek *Medkulturno ob kulturnem dnevu*.

Povezali smo obe skupini programa socialne aktivacije, udeležence osnovne šole za odrasle, tečaja angleščine, tečaja slovenščine kot tujega jezika ter člane univerze za tretje življenjsko obdobje.

Posebnost dogodka je bila ta, da so nastopajoči recitali pesmi v svojem maternem jeziku. Tako smo slišali pesmi v bosanskem, beloruskem, angleškem, albanskem, romskem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Učenec Srednje šole Črnomelj nam je v glasbenem premoru zaigral na violino.

Dogodek je bil izjemno obiskan, saj smo našo učilnico napolnili do zadnjega kotička. Morda ga naslednje leto pripravimo v veliki dvorani Kulturnega doma.

V trenutni skupini udeležencev programa socialne aktivacije MOST smo ugotovili, da jih polovica, vključno z eno mentorico, ne izhaja iz Bele krajine. Da bi jim približali kulturno tradicijo pokrajine, smo se odločili, da izpeljemo skupni delovno-učni projekt *Izdelajmo belokranjski spominek*.

Udeleženci spoznavajo belokranjske rokodelce, se preizkušajo v izdelavi različnih tradicionalnih izdelkov in načrtujejo svoj izdelek s pridihom tradicije, vendar na sodoben način.

V času epidemije koronavirusne bolezni, ko so maske postale naš vsakdan, smo združili znanje šivanja in vezenja ter lan in bombaž. Iskali smo logotip, ki bi označeval našo pokrajino in ga našli v povzetku natečajnega elaborata Oblikovanje celostne grafične identitete (podobe) za destinacijsko znamko Bela krajina. Odločili smo se, da izvezemo logotip na laneno platno, na zadnjo stran pa smo dali bombažni poplin zaradi zagotavljanja večje zaščite. Tudi pri obrobi smo sledili celostni grafični podobi destinacijske znamke Bela krajina. Nastale maske bi lahko bile zanimiv in uporaben turistični spominek.

Spoznavanje domače kulturne dediščine v okviru UTŽO

PIŠE:
Vesna
Vipavec,
vodja UTŽO

»Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je bogata zgodba izobraževanja starejših in o starejših, spodbujanja kulture starejših, raziskovanja, razvoja, zagovorništva, prostovoljstva in svetovanja za dejavna poznejša leta življenja, sodelovanja z drugimi rodovi za boljše življenje vseh in za večjo družbeno pravičnost. V nacionalno mrežo povezuje 55 univerz po Sloveniji.« (iz Slovenske UTŽO)

Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) na Zavodu za izobraževanje in kulturo Črnomelj deluje že od leta 1999 in je v preteklem šolskem letu praznovala dvajset let delovanja. Vanjo so vključeni upokojenci vseh treh belokranjskih občin. Lani je UTŽO štela 66 članov.

Pri sestavi programa, ki ga vsako leto ponudimo članom, poskrbimo, da je ta raznolik. Trudimo se, da so v njem tudi vsebine povezane s kulturno dediščino, saj se teh vsebin člani radi udeležujejo. Tudi v preteklem šolskem letu so se naše izobraževalne vsebine prepletale s kulturnimi. 3. decembra, na »ta veseli dan kulture«, smo obiskali Mestno muzejsko zbirko Črnomelj. Zgodovinar Janez Weiss nas je popeljal skozi zgodovinski pregled mesta Črnomelj in nas obogatil s številnimi zanimivostmi in podatki o preteklosti.

Tudi v pohodništvo smo vtakali nekaj kulturnih vsebin. Jeseni smo se sprehodili v Krajinskem parku Lahinja ter si ogledali zanimivosti v Pustem Gradcu, novo zgrajen podest v Nerajskih lugih in ptičjo opazovalnico. V bližnjem Suhorju smo obiskali spominsko obeležje zavezniškega padlega bombnika med drugo svetovno vojno. Na pohodu od izvira do izliva reke Krupe smo prečkali reko preko novo zgrajene brvi, nazaj grede pa smo se ustavili pri kraški jami poimenovani Judovski hiša, ki je bila po poseljena že v starejši kameni dobi.

V mesecu juniju smo imeli pohod do Rožanca, kjer smo si ogledali Mitrov tempelj. To je v skalo vklesan Mitrov relief, ki upodablja Mitrovo darovanje. Tovrstni reliefi so bili značilni za celoten rimski imperij. Po ogledu templja smo se povzpeli tudi nad vas do bližnje cerkve sv. Jurija.

Šolsko leto smo zaključili z ekskurzijo v Semič in okolico. Obiskali smo prenovljeno muzejsko hišo, se sprehodili po trškem jedru, ogledali pa smo si prenovljeno cerkev sv. Štefana in bližnjo kapelico sv. Male Terezike. Upajmo, da bomo tudi v letošnjem šolskem letu smeli biti deležni vsaj delčka načrtovanih vsebin. Predvsem si vsi skupaj želimo prijetnega druženja ob ročnih delih, na pohodih, telovadbah, v kinu ali na obisku v muzeju.

Marjeta Strugar, članica UTŽO

»Vesela sem, da lahko sedaj, ko sem v tretjem življenjskem obdobju, več časa posvetim sebi predvsem zaradi zdravja. Zelo rada se udeležim dejavnosti, ki nam jih omogoča naš ZIK Črnomelj za nas upokoјence. Upam, da bodo razmere, ki smo jim priča sedaj, kmalu ugodnejše tudi za dejavnosti, ki so bile predvidene za to leto. Lepo pozdravljeni in ostanite zdravi.«

Coaching za Zikovce

PIŠE:

Jasmina
Kolbezen,

svetovalka v Svetovalnem središču Pokolpje

Zakaj coaching? V naši organizaciji dajemo zelo velik poudarek na razvoj in izobraževanje vseh zaposlenih ter gradimo kulturo nenehnega učenja. Zikov največji kapital so zavzeti zaposleni, ki si prizadevajo za stalno izboljševanje in doseganje skupnih ciljev. Iz teh razlogov sem za sodelavce pripravila delavnico, na kateri so spoznali coaching kot proces in strategijo, ki nam omogoča, da smo kos zahtevnim nalogam in spremembam današnjega časa.

Naučili smo se:

- postavljati močna vprašanja po Diltsovi piramidi
- uporabljati tišino v komunikaciji
- uporabljati coaching orodja in notranja stanja (radovednost, čuječnost, varen prostor)
- zastavljati cilje po metodi SMART

Spoznali smo, da rešitve vseh naših težav nosimo pravzaprav v sebi. Coaching nam pri tem pomaga, da vzremo nove perspektive, sveže in drugačne poglede ter da želene spremembe in cilje dosežemo hitreje. Coach nas v procesu vodi do osebnega in poslovnega preboja.

Po modelu GROW smo se tudi sami preizkusili v vlogi coacha in klienta ter skušali na lastnem primeru priti do izkušnje coachinga. Strinjali smo se, da je coaching tako obrt kakor tudi umetnost. Orodja in metode coachinga bomo zagotovo uporabljali pri našem vsakodnevnom delu z udeleženci izobraževanja odraslih.

Na poti k odličnosti in razvijanju naših potencialov pa vsak pri sebi nadaljuje s "samocoachingom/tihim coachingom" in tako prispeva k dvigu kakovosti lastnega življenja in organizacije ZIK.

Vrednotenje ključne kompetence: Kulturna zavest in izražanje

PIŠE:

Jasmina

Kolbezen,

svetovalka v Svetovalnem središču Pokolpje

Kaj sploh je kultura?

Kultura je celota duhovnih, materialnih, intelektualnih, čustvenih lastnosti, ki določajo neko družbo: umetnost, vsakdanje življenje, vrednote, tradicije, prepričanja. Kultura je pravzaprav vse. Če so v 18. stoletju kulturo opredelili kot visoko umetnost, pa je danes tudi gledanje telenovel, udeležba na vaških veselicah, branje spletnih člankov že kulturno udejstvovanje.

Zakaj kulturna kompetenca? Z močno kulturno kompetenco lahko posameznik sam ustvari svoje delovno mesto: npr. novi kreativni podjetniški poklici, kulturni turizem, kulturne industrije, kulturni komunikatorji. Kašna je potem oseba, ki je kulturno kompetentna? Le-ta spoštuje raznolikosti, uživa v umetnosti in kulturi, odprta je do drugih, kreativna, goji estetske izraze prek medijev, umetnosti in dediščine.

Če bi radi izvedeli, kako močno je kulturna kompetenca razvita pri vas, pridite na ZIK. Z vprašalnikom za vrednotenje kulturne kompetence bomo izmerili izraženost kulturne kompetence na 3 nivojih: znanje, spretnost in odnos in v 3 sklopih: kulturna zavest, kulturna raznolikost, kulturne vrednote in izražanje. Vrednotenje je namenjeno krepitvi te kompetence in ne ocenjevanju "kulturnosti".

Prepričani smo, da se boste o kulturi veliko novega tudi naučili!

Za koga je vrednotenje kulturne kompetence lahko aktualno?

- za podjetja, ki zaposlujejo delavce iz tujine, poslujejo s tujino ali v panogah, kjer se zaposleni srečujejo s tujci (npr. turizem, gostinstvo),
- za zaposlene v javnem sektorju,
- za organizacije, ki delajo s prostovoljci iz tujine.

Spoznajmo spretnosti - zaglejmo nove priložnosti

PIŠE:

Irena

Bohte,

vodja izobraževanja in svetovalka za kakovost

V okviru letošnjih Dnevov svetovalnih središč, ki so potekali od 23. do 25. septembra 2020 smo na ZIK Črnomelj pripravili strokovni dogodek z naslovom *Ocenjevanje spretnosti online - nove priložnosti za odrasle*. Na srečanju sta mag. Estera Možina in Darija Premk iz Andragoškega centra Slovenije delodajalcem in poslovnim partnerjem predstavili spletni vprašalnik SVOS (Spletni Vprašalnik Ocenjevanje Spretnosti), s katerim ocenjujemo spretnosti odraslih. Od junija 2020 je v naši organizaciji, v okviru svetovalne dejavnosti, vzpostavljena lokalna točka SVOS, kjer omogočamo brezplačen dostop do reševanja vprašalnika SVOS, prostor za izvajanje ocenjevanj in potrebno tehnično opremo, podporo med in po reševanju, razlago pridobljenih rezultatov, če se udeleženci odločijo za to, ter svetovanje za primerno izobraževanje in razvoj spretnosti. Lokalna točka SVOS je povezana z nacionalno točko, ki deluje pri Andragoškem centru Slovenije.

Dogodek je bil dobra priložnost za okrepitev sodelovanja s podjetji in drugimi ustanovami, ki želijo svojim zaposlenim ali strankam omogočiti oceno lastnih spretnosti. Spletni vprašalnik SVOS namreč ponuja zanesljive in veljavne ocene spretnosti na več področjih. Naloge so iz vsakdanjega življenja in delovnega okolja: vključujejo besedilne in matematične spretnosti, uporabo tehnologij pri reševanju problemov in opravljanju zahtevnih nalog ter lastno oceno spretnosti. Pri oceni spretnosti gre za vprašanja o poklicnih interesih, osebni blaginji in zdravju, o rabi spretnosti pri delu in vsakdanjemu življenju ter o osebnostnih lastnostih, ki vplivajo na uspešnost pri učenju in delu.

Z vprašalnikom SVOS lahko organizacije ugotovijo, katere spretnosti zaposlenih so dobro razvite in jih uporabljajo v vsakdanjem življenju in delu ter katere so spretnosti zaposlenih, ki ne odgovarjajo več razvojnim potrebam organizacije. To je zelo pomembno za razvoj kariere posameznika in za njegovo nadaljnje vseživljenjsko učenje.

Predstavitve vprašalnika SVOS se je udeležila Nina Nikić, direktorica kadrov v podjetju Adria Dom d.o.o. Odločili so se, da v njihovem podjetju ponudijo zaposlenim možnost sodelovanja pri ocenjevanju spretnosti posameznika s vprašalnikom SVOS. Povprašali smo jo, kakšno vrednost vidi v tem, da se ocenjuje spretnosti zaposlenih in vlaga le-te.

Samostojno ocenjevanje spretnosti zaposlenih kot prispevek učeči se organizaciji

PIŠE:

Nina

Nikić,

direktorica kadrov v podjetju Adria Dom d.o.o.

Lahko bi rekli, da znanje, ki ni uporabljeno, praktično nima vrednosti, zato se je pomembno vprašati, kako znamo znanje uporabiti in kako spretni smo pri uporabi in obdelavi informacij.

Z oceno spretnosti zaposlenih ugotovimo, s kakšnim človeškim kapitalom v podjetju razpolagamo in katere spretnosti na posameznih delovnih mestih je potrebno krepiti. Istočasno nam ocena pokaže, ali imajo zaposleni dovolj razvite spretnosti, da bodo dosegali zahtevane standarde uspešnosti. Ljudje, ki nimajo težav z branjem, se lažje učijo. Zato z oceno zmožnosti razumevanja in uporabe informacij spoznamo, kakšen potencial za pridobivanje novih znanj v podjetju imamo in predvsem kakšne načine učenja je potrebno uporabiti, da bomo pri tem učinkoviti. Meritve o uporabi spretnosti pri delu in vsakodnevnem življenju nam pokažejo, kako samostojni smo pri izbiri nalog, učenju pri delu, vplivanju na druge in sodelovanju z drugimi ter organizaciji časa, kar je v organizacijskem okolju ključno za uspešnost pri delu.

Pri načrtovanju razvoja kompetenc je pomembno prepoznati, katere spretnosti je treba okrepiti, glede na naše prihodne potrebe, zahteve ter trende in kako uspešni smo na področju kompetenc prihodnosti, ki se nanašajo predvsem na reševanje problemov v tehnološko bogatemu okolju. V podjetjih je danes doseganje učinkovitosti na delovnem mestu vse zahtevnejše. Hiter razvoj in spreminjajoče se okolje zahtevata prilagodljivost in vseživljenjsko učenje.

Zaposleni imajo mnogo potencialov, katerih se mogoče niti ne zavedajo. Ko z oceno spretnosti prejmejo povratno informacijo o tem, koliko zmorejo, je to lahko spodbuda in motivacija za učenje in nadaljnji razvoj.

Digitalizacija in kompetence prihodnosti

PIŠE:

Maja

Mihelič,

organizatorica izobraževanja odraslih

Če še preteklo leto v izobraževanju nismo veliko razmišljali o digitalizaciji, pa je epidemija letos prinesla čisto nov pogled na ta pojem. Izobraževanje na daljavo, delo od doma, različni videokonferenčni sistemi ter aplikacije za podajanje vsebin so postali del našega vsakdana. Še nikoli digitalizacija ni bila tako pomembna, kot je sedaj. Danes poklic izobraževalca zahteva drugačne kompetence, kot smo jim bili priča 20 let nazaj, 10 let nazaj ali celo lani. Z vse večjo digitalizacijo je digitalna kompetenca postala osnova za opravljanje marsikaterega poklica. Epidemija je celo dvignila osnovni standard izobraževalcev. Če je poznavanje videokonferenčnih sistemov in poučevanja na daljavo bila lani dodana vrednost posameznega zaposlenega, se to danes pričakuje. Prav tako si zatiskamo oči, če mislimo, da se po epidemiji to ne bo več pričakovalo, ravno nasprotno. Zahteve po dodatnem digitalnem znanju se bodo le povečevale, zato je pomembno, da se izobraževalci nenehno izpolnjujejo ter sledijo spremembam, saj so le-te ob hitrem razvoju novih tehnologij in tehnološkega napredka, prihodnost naše družbe.

Nedolgo nazaj smo zaposleni na ZIK-u imeli izobraževanje, v katerem nam je predavateljica predstavila poklice prihodnosti. Omenila je poklice kot so dispečer dronov, profesionalni prijatelj, manager sreče zaposlenih, virtualni arhitekt, digitalni arheolog, podatkovni rudar ter druge poklice, ki se nam danes zdijo nerealni, mogoče celo smešni, pa vendar bodo to iskani poklici v ne tako oddaljeni prihodnosti.

Izobraževalci bomo morali podajati vsebine za poklice, kompetence ki jih danes še ne poznamo, za kar bo potrebno veliko znanja ter prilagodljivosti. Spremembe nas tudi silijo k razvijanju novih kompetenc, več poudarka se daje kompetencam, ki so prilagodljive ter univerzalne. Takšne kompetence so reševanje konfliktov, kritično razmišljanje, čustvena inteligenca, reševanje kompleksnih problemov, aktivno učenje, digitalna pismenost, kreativnost, iniciativnost ter multidisciplinarnost. Še posebej pomembne bodo socialne kompetence, kot so fleksibilnost, empatija, voditeljstvo, strpnost ter komunikacija. Vsem naštetim kompetencam lahko rečemo tudi kompetence prihodnosti.

Učenje v naravi z naravo

PIŠE:

Minka

Kočevar,

prof. kem., bio. in gosp., zeliščarka

Belokranjski zeliščni vrt pod Gorjanci, Zeliščna kmetija Kočevar

Kako naj ravnamo, ko želimo različnim generacijam čim bolj približati naravo? Preprosto stopimo iz učilnic in predavalnic. Najboljše tako, da učilnica zopet postane narava sama, učna sredstva so kar živa bitja in odnosi med njimi, kar je izvrstno učilo. Namesto razumskega učenja spodbujamo uporabo vseh čutil, ki učeče v procesu počasi vodijo do višjih spoznanj in razumevanja procesov. Pri tem je zelo pomembna tudi skupinska dinamika učečih. Učitelj oz. predavatelj postane le koordinator in usmerjevalec spoznavno-učnega procesa. V Beli krajini imamo mnoge čudovite in raznolike naravne ekosisteme, ki nam to omogočajo – mešane gozdove, nižinske in višinske travnike, močvirne travnike, steljnike ...

Ali pa sami ustvarimo učni vrt, ki bo omogočal takšen način spoznavno-učno vzgojnega procesa. Letos načrtovan in z mentorjema Alenko Kukman in Janijem Gačnikom ustvarjen Zikov učno-zeliščni in sadni vrt "Zikosad" sledi tem principom učenja v naravi z naravo in bo gotovo postal pomemben pomočnik mnogih programih in projektov, ki jih bo zavod v prihodnje izvajal in razvijal.

»Narava nam ni dala znanja, dala nam je njegovo seme« je zapisal že rimski filozof Seneka.

Na Zavodu za izobraževanje in kulturo so v skladu s tem pregovorom že dolgo pobudniki, soorganizatorji in izvajalci mnogih izobraževalnih in praktičnih vsebin s področja lokalne oskrbe in samooskrbe ter trajnostnega razvoja. V letu 2017 so skupaj z nekaterimi ponudniki zelišč razvili popolnoma nov projekt — Dneve zeliščarstva v Beli krajini.

V letošnjem letu smo tako prvi dan ob kulturnem programu pripravili razstavo »Zelišča v zdravilstvu, kulinariki in kozmetiki« in razstavo na temo breze in zelišč, likovne skupine Ivanjščice Društva upokojencev Črnomelj ter številne delavnice. Marjetka Mihelčič je izvedla delavnico za predšolske otroke na temo žit na mizi in v igri, Slavko Žagar pa je prikazal proces destilacije zelišč. Zeliščarka Alenka Kukman je obiskovalce dogodka vodila skozi pripravo domačega razkužila za roke in zeliščarka Minka Kočevnar skozi pripravo zeliščnih pripravkov. Z nami je z razstavo "Rastlinstvo in živalstvo naših gozdov" sodeloval tudi Zavod za gozdove Slovenije, izpostava Črnomelj.

Naslednji dan Dnevov zeliščarstva je Čebelarstvo-zeliščni učni park na Jugorju pri Metliki obiskala skupina dijakinj Srednje kemijske šole iz Novega mesta. Gostitelj Slavko Žagar jih je z delavnico popeljal v skrivnosti destilacije pelina, Marjetka Mihelčič pa je bila mentorica delavnice jedi z zelišči in žiti.

V Dragomlji vasi so Belokranjski zeliščni vrt pod Gorjanci obiskali učenci Podružnične osnovne šole Suhor. Skozi etnobotanični ogled jih je vodila zeliščarka Minka Kočevar, sledila je delavnica priprave zeliščno-skutnih namazov in zeliščnega čaja ter degustacija. Pristno učenje v naravi z naravo.

Vsakoletni dnevi zeliščarstva so v lokalnem okolju zelo dobro sprejeti. Vsem nam soustvarjalcem teh dogodkov so potrdilo, da samooskrba in trajnostni razvoj tudi v Beli krajini niso le lepe besede, ampak se njihovega pomena za našo prihodnost zaveda vse več prebivalcev naše zelene deželice. In v skladu s tem tudi deluje, tako da prihajajo obiskovalci ali pripeljejo otroke, vnuke, učence, dijake na tovrstne prireditve, predavanja in delavnice, prinesejo sadike ali semena za zamenjavo ...

Ali poznate Zikove študijske krožke?

V rešitvah rebusov se skrivajo študijski krožki,
ki v šolskem letu 2020/2021 potekajo na ZIK-u.

+

~~3~~ ~~5~~ ~~6~~

~~1~~ 4 ↔ 5

Z+			+I
		O	
5=E			2 ↔ 3

D+			
			
1 3+4+2 5=E	1	3=E	3 1=I 5=E

Da bi črnomaljski mlini ponovno samo belo moko mleli

PIŠE:

Zlata

Kastelic,

učiteljica slovenščine kot drugega in tujega jezika

Čeprav je znanje jezika države sprejema ključnega pomena za uspešno vključitev posameznikov v novo okolje, pa ni dovolj, da se priseljenci naučijo zgolj jezika. O tem so se prepričali tudi udeleženci tečaja slovenščine na ZIK Črnomelj, ki so se z zanimanjem podali v učenje o slovenski družbi in kulturi ter spoznavanje posebnosti lokalnega okolja.

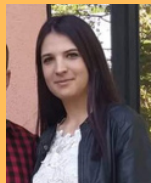
Udeležence je zanimalo prav vse: zgodovina Kulturnega doma Črnomelj, Griček, Mestna muzejska zbirka, Primožičeva hiša, cerkvi sv. Petra z mozaikom in sv. Duha, lega mesta Črnomelj in legenda o Zelenem Juriju. Posebej nas je prevzela pripoved o učiteljici Josipini Primožič, ki je med ljudi delila dobroto in znanje. Pa legenda o nastanku Črnomlja. »Le kakšen mora biti človek, ki bolnemu otroku odreče možnost, da mu mati speče pogačo iz bele moke?!« so se spraševali. Prav nihče iz skupine ni vedel, da ima tudi Črnomelj »tromostovje« in da je bil med 2. sv. vojno neuradna slovenska prestolnica. Ogledu in zanimivim opisom so se pridružili tudi otroci udeležencev različnih starosti, tako da je to res bilo pravo medkulturno in medgeneracijsko učenje.

Prav posebna izkušnja je bil vzpon na Mirno goro. Znanje o Beli krajini smo si še nekoliko razširili: izvedeli smo, da so se tudi Belokranjci v preteklosti večkrat odpravili s »trebuhom za kruhom«, prvič smo slišali o Kočevarjih, opazovali Klek – nekdanj zbirališče »coprnic«, najbolj pa smo si zapomnili legendi o hudobnem zmaju. Tako smo izvedeli, od kod ime Mirna gora. V življenju je potrebno premagati številne ovire, da človek najde svoj mir, kot ga je našla gora in ljudje ob njenem vznožju.

Pa še malo na začetek. Udeleženci programa Začetna integracija priseljencev prihajajo iz Srbije, Makedonije, Ukrajine, Bosne, Kosova, Belorusije. Može so iskali in našli delo, žene so sledile možem. So večinoma mladi ljudje, ki so otroke pripeljali s seboj ali pa so se jim ti rodili v novi deželi, nekatere pa je v Belo krajino preprosto pripeljala – ljubezen. Vse povezuje želja po dostojnem preživljanju svoje družine in bogatenje življenja z novimi spoznanji iz novega kulturnega okolja. Prepričana sem, da bodo prišli »do bele moke iz Stoničevega mlina«. Pa tudi, da bodo »premagali zmaja«, kot so slišali na Mirni gori. Mi bomo dodali znanje jezika, ki jih bo obogatilo in jim omogočilo polno življenje.

MEDKULTURNI DIALOG GRE SKOZI ŽELODEC

Recepti udeleženk tečaja slovenščine

Leskovački uštipci

RECEPT PRIPRAVILA:

Danijela
Arsić

Sestavine:

3 jajca
3 žlice moka
3 žlice olja
1 kg mešanega mletega mesa
3 stroke česna
1–2 žlički pekoče paprike
1 čajna žlička soli
popper po okusu
2 dcl vode
150 g slanine
200 g naribanega sira

Postopek:

Jajca stepemo. Dodamo moko in olje, primešamo mleto meso, sesekljan česen in začimbe.

Nato dodamo na drobno narezano slanino in nariban sir ter vodo. Vse sestavine zmešamo in pustimo, da zmes stoji pol ure. Z žlico ali roko oblikujemo »uštipke« in jih prepražimo v vročem olju.

MEDKULTURNI DIALOG GRE SKOZI ŽELODEC

Recepti udeleženk tečaja slovenščine

Baklava iz Velike Kladuše

RECEPT PRIPRAVILA:

Jasmina

Mustedanagić Delić

Postopek:

Sestavine:

2 jajci

500 g moke

čajna žlička soli in sladkorja

toplo mleko in voda

500 g orehov – pol zmletih, pol narezanih

Preliv:

800 ml vode in 800 g sladkorja

1. Domače testo

Moko, jajca, sol in sladkor dajte v eno skledo in vse skupaj zmešajte s toplim mlekom in vodo. Testo ne sme biti preveč trdo niti preveč mehko. Zamešano testo naj stoji pol ure, nato ga razvlecite.

2. Nadev

Razvlečeno testo „jufko“ pustite, da se posuši zato, ker mora biti obvezno suha, potem naj bi bila baklava dobra. Ko je jufka suha, jo izrežite na oblike, ki so odvisne od velikosti pekača. Ko ste jo izrezali, zložite eno po eno v pekač in jo med tem nadevajte z orehi. Pecite na 240°C.

Na koncu baklavo razrežemo na majhne kocke ali diagonalno, tako da dobimo deltoide, in jo lahko postrežemo.

3. Preliv „agda“

Ko je baklava pečena, jo zalijemo z ohlajenim prelivom, ki smo ga naredili tako, da smo prekuhali 800 ml vode in 800 gramov sladkorja.

MEDKULTURNI DIALOG GRE SKOZI ŽELODEC

Recepti udeleženk tečaja slovenščine

Skrivnost dobre kave

RECEPT PRIPRAVILA:

Jasmina

Hušidić Delić

Bosanci kavo res pečemo. Aromatično mleto kavo vsujemo v džezvo in jo segrejemo, da zadiši. Nato jo zalijemo z vrelo vodo. Koliko fildžanov (šalic) vode imamo, toliko žličk kave damo v džezvo. Postrežemo s sladkorjem v kocki ali bosanskim lokumom.

Kavo različno poimenujemo, odvisno od priložnosti: prva kava, ko pridejo obiski, je dočekuša. Druga kava, da steče pogovor je razgovoruša. Ko vam domačin pripravi sikterušu, je čas za odhod.

Filmski tabor Kolpa navdušuje mlade za filmsko ustvarjanje

PIŠE:

Maja
Weiss,

*režiserka, scenaristka, producentka, predavateljica;
pobudnica in mentorica delavnice za dokumentarni film*

Živimo v dobi digitalizacije in medijev. Film poleg klicanja po družbenih omrežij ostaja največja potreba mladih. S pomočjo filma in zgodb mlad človek odkriva svet in sebe na drugačen način. Kaj je moč filma in kako pripoveduje, kaj je filmski jezik? Nekaj odgovorov in izkušnjo mladi pridobijo na Filmskem taboru Kolpa v Beli krajini.

Po 13. letih uspešnega delovanja Filmskega tabora Kolpa, ki ga vsako leto organizira Zavod za izobraževanje in kulturo v Črnomlju, me navdaja radost in ponos, da sem del ekipe, s katero z »Zikovci« in z mentorji - vrhunskimi ustvarjalci iz področij animiranega, igranega in dokumentarnega filma - udeleženci ustvarjajo kratke filme, ki so na ogled vsem zainteresiranim na spletni strani ZIK. Zakladnica šteje 39 filmov. Vsega tega seveda ne bi bilo brez radovednih mladih ljudi, ki jih zanima film in jim tabor nudi izjemno priložnost učenja z najboljšimi slovenskimi filmski ustvarjalci (Martin Turk, Rok Biček, Janez Lapajne, Boris Petkovič, Matej Lavrenčič, August Braatz in mnogi drugi). Okrog 230 osnovnošolcev in srednješolcev je sodelovalo na taboru, pridobilo nove izkušnje in znanje ter lepe vtise o Beli krajini in prijaznih Belokranjcih, ki so nam pomagali pred in za kamero. Mladi so nove izkušnje in vtise o Beli krajini ponesli v svoja okolja na različne konce Slovenije in v zamejstvo.

Ves čas tabora, torej že 13 let, sta bila pri izvedbi vseh delavnic, pri organizaciji mladine in snemanj, nepogrešljiva domačina Zikovca Marija Miketič in Tadej Fink, za katera lahko mirno rečemo, da sta postala legendi Filmskega tabora Kolpa.

Kreativnost, ustvarjalnost, inovativnost ter medsebojno sodelovanje, pomoč, prijateljstvo, solidarnost so tiste kvalitete, ki jih Filmski tabor Kolpa zagotovo ima in jih bo širil tudi v prihodnosti. V času digitalnih medijev pa je znanje o filmskem in medijskem jeziku tisto, ki mladim odpira nove poti na poti izobraževanja in pozneje medijskih poklicev.

Danes med našimi nekoč mladimi udeleženci FTK že imamo tudi diplomirane profesionalce na področju medijev. Ena od njih je tudi naša uspešna filmska in TV režiserka Ema Muc, po rodu iz Metlike, ki se je ustvarjala v delavnici dokumentarnega filma.

Kot pobudnica FTK sem lahko zadovoljna, vesela in ponosna – na vse nas udeležence - ki smo (za)beležili zgodbe, posnete na belokranjskih tleh in jih zapisali v večnost spomina. Pobuda pa ni nič, če ne pade na plodna tla. To je bilo mogoče, ker je Nada Žagar, direktorica ZIK-a, takoj ob prvem pogovoru med nama prepoznala to idejo za odlično in s svojo ekipo začela z delom.

Želim si, da bi bilo v Beli krajini več takih ljudi, ki že na samem začetku ne vidijo ovir in težav, ampak le zanimive izzive!

Pri filmu je 13 lahko tudi srečno število

PIŠE:

Tadej

Fink,

koordinator in organizator kulturnih programov

Nad izvedbo Filmskega tabora Kolpa 2020 je vse od uvedbe korona razmer visela senca negotovosti. Obstajala je povsem realna možnost, da 13. filmski tabor, ki ga na ZIK Črnomelj organiziramo od leta 2008, enostavno odpovemo. V vseh teh letih organizacije taborov smo se naučili, da imajo dobri filmarji vedno pripravljen vsaj en rezervni scenarij. Naš je bil ta, da smo poizkusili izpeljati »online« tabor, kjer bi mladi, ob napotkih mentorjev na daljavo, filme ustvarjali samostojno doma oz. v okolici, kjer živijo. Za takšen tabor pa v Sloveniji enostavno ni bilo dovolj interesa, kar nam je potrdilo domnevo, da si mladi želijo izkušnjo pravega tabora v Beli krajini, s pristnim medvrstniškim druženjem in učenjem od mentorjev »v živo«.

Vedoč, da se bomo slej ko prej morali soočiti s trinajsto izvedbo tabora, smo naredili še tretji scenarij – tabor smo z začetka poletja premaknili na konec avgusta, v Vinico, tik ob reko Kolpo in udeležence nastanili v velikem skupinskem šotoru. Tema filmskega ustvarjanja je bila aktualna (epidemija), vreme enkratno, mentorji so svoje znanje in izkušnje skozi vse tri dni delili motiviranim udeležencem. Kopanja v Kolpi, druženja in nabito obiskani filmski večeri so bili samo še češnja na torti uspelemu taboru. Nastali trije filmi: Vinica v času korone, Covid prijateljici in Korona prijateljici pa s humorno noto lepšajo spomin na duh današnjega časa.

Domovina je in vedno bo kultura

PIŠE:

Nastasja
Schweiger,
vodja kulturnega programa

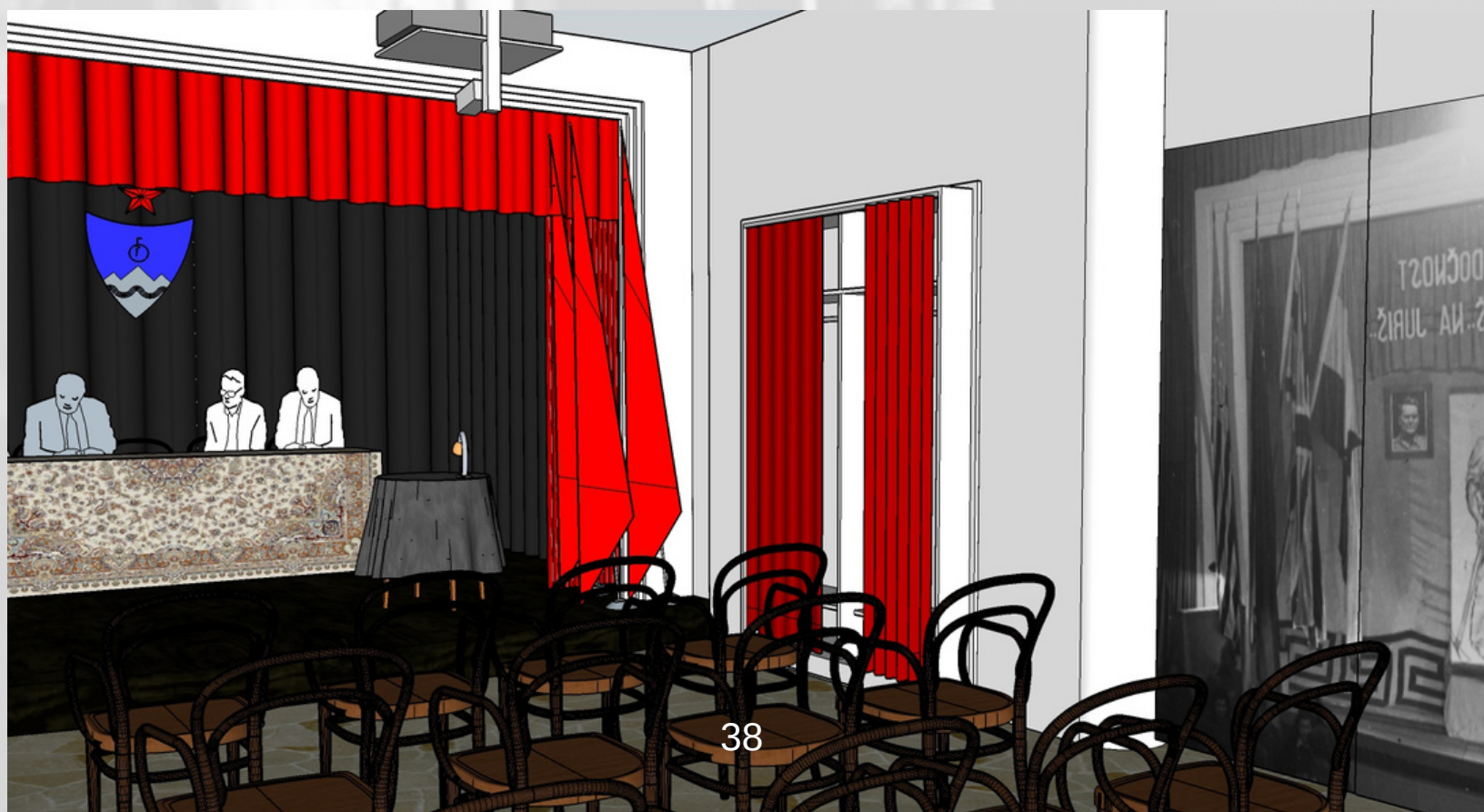
Slovenci smo narod kulture, narod umetnosti in kulturne politike, ki z državotvornostjo hodi z roko v roki. Svoj jaz in nacionalno emancipacijo smo že od nekdaj udeleževali skozi umetnost in kulturnost, nič drugače pa se ni dogodilo tudi v Črnomlju, ki je v burnem 20. stoletju, prežetim z vojno in branjenjem slovenske samobitnosti, odigral ključno in najpomembnejšo vlogo — bil je zibelka svobode, dom kulture in umetnosti ter temelj današnje slovenske države. In če bi v prevzetju dogodkov, ki so zaznamovali slovenskost, morali določiti stavbo, ki je najbolj prežemala in hranila duh svobode, politike in kulture, bi brez obotavljanja s prstom pokazali na Kulturni dom Črnomelj, ki je ravno zaradi svoje zgodovinske in kulturne vrednosti postal kulturni spomenik državnega pomena.

Z namenom obeleženja zgodovinsko pomembnih dogodkov bo zato v zgornji avli Kulturnega doma Črnomelj postavljena stalna razstava z imenom »Domovina je kultura«, ki bo zaobjemala dogajanje na prvem osvobojenem ozemlju leta 1944 in 1945, torej prvo zasedanje Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta in delovanje prvega Slovenskega narodnega gledališča v stavbi ter ustvarjanja številnih slovenskih kulturnikov in umetnikov v Črnomlju. Prvi prostor bodo tako dobili Vitomil Zupan, Matej Bor in Božidar Jakac, ki so nemalokrat ustvarjali v črnomaljskem prosvetnem oziroma kulturnem domu. Razstava bo didaktična, interaktivna, animacijska in doživljajska. Na njej si bo obiskovalec lahko prebral številne zanimivosti, se igral igre iz prejšnjega stoletja, se preizkusili v gledališkem kostumu in skeču, ki so ga igrali člani SNG v Črnomlju leta 1944 in 1945. Obiskovalec bo lahko postal tudi ustvarjalec slovenske države in prisostvoval na zasedanju ter se pomeril v številnih literarnih, likovnih in retoričnih izzivih.

Poleg razstave pa bo na voljo tudi ogled filma o osvobojenem ozemlju z igranimi vločki in pričevanji domačinov ter umetnikov, vključena pa bo tudi plesna animacija in proslavljanje svobode iz takratnih časov. Postavitev bo vključevala aktivnega obiskovalca, ki bo spoznal pomembno vlogo domovine in kulture, ter bo namenjena tako vzgojno-izobraževalnim ustanovam kot tudi posameznikom in turistom.

Najpomembnejši element razstave pa je še danes aktualno sporočilo, ki ostaja v vseh časih, predvsem ne glede na politiko in politično prepričanje, enako. Kultura je domovina in domovina bo za vedno ostala kultura, ki nas bo determinirala od začetka do konca našega obstoja. Dogodki v Kulturnem domu Črnomelj za čas Bele krajine kot prvega osvobojenega ozemlja ne glede na politično razdvajanje nosijo narodno, emancipatorno in kulturno pomembnost, saj smo takrat politično in kulturno obstali ter postali na novo in po svoje — po slovensko.

Odprtje razstave bo odvisno od epidemiološke slike in dogodkov v državi, predvidoma pa bo slavnostna otvoritev v Kulturnem domu Črnomelj — simbolično — na slovenski kulturni praznik, 8. februarja 2021. Razstavo v stavbi, ki je v lasti Ministrstva za kulturo, financira Občina Črnomelj.

spremljajte nas:

<https://www.zik-crnomelj.eu/>

info@zik-crnomelj.si

FB: ZIK Črnomelj

IG: ZIK Črnomelj

YT: ZIK Črnomelj

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE
IN KULTURO ČRNOMELJ

#ostanitezdravi

